

POSUDEK VEDOUCÍHO DIPLOMOVÉ PRÁCE

Dohody o volbě soudu v mezinárodním právu soukromém Tomáš Jančar

Datum odevzdání práce: červen 2021

I. Aktuálnost tématu a náročnost tématu

Téma diplomové práce „Dohody o volbě soudu v mezinárodním právu soukromém“, které si autor zvolil, považuji za téma, které neztrácí na své aktuálnosti. S ohledem na stále větší důraz, který je i v rovině mezinárodního práva soukromého kladen na jeden ze základních principů soukromého práva – autonomii vůle stran, si toto téma zachovává svou relevanci. Otázku sudiště lze navíc, zejména ve sporech z mezinárodního obchodu, označit za jednu ze strategicky nejdůležitějších otázek. Téma hodnotím proto jako zajímavé a jeho zpracování jako přínosné.

II. Kritéria hodnocení práce

Cílem diplomové práce je dle diplomanta analyzovat právní úpravu dohod o volbě soudu v občanských a obchodních věcech v nařízení EP a Rady (EU) č. 1215/2012 ze dne 12. prosince 2012 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (dále jen „nařízení Brusel I bis“) a Úmluvě o dohodách o volbě soudu (dále jen „Haagská úmluva“), které považuje v této oblasti pro českou právní praxi za nejdůležitější. V úvodu stanoví hypotézu, že „právní úprava v těchto předpisech zajišťuje uspokojivou míru účinnosti dohod o volbě soudu a že došlo k vyřešení problémů právního režimu Bruselu I.“

Diplomová práce, která má celkem 47 stran textu, je rozdělena do 5 kapitol, úvodu a závěru. Kapitoly 1 a 2 lze označit jako úvodní kapitoly do zpracovávané problematiky. V kapitole 1 se autor věnuje vymezení dohod o volbě soudu a jejich členění na různé druhy. V kapitole 2 předestírá právní rámec úpravy prorogačních dohod v přeshraničních vztazích. V další části práce se autor věnuje podrobné analýze úpravy prorogační dohody ve výše uvedených nejdůležitějších pramenech práva – nařízení Brusel I bis (kapitola 3) a Haagské úmluvě (kapitola 4). Za velmi zajímavou považuji závěrečnou pátou kapitolu, ve které autor vychází z analýzy relevantní úpravy provedené v předcházejících kapitolách a jednak provádí jejich komparaci, a jednak výsledky své kritické analýzy promítá do návrhu příslušných ustanovení nařízení Brusel I bis *de lege ferenda*. I když k formulaci navrhovaných změn lze mít určité výhrady (např. v návrhu novelizovaného čl. 1 hovoří autor o bydlišti a sídle, přitom bydliště právnické osoby je vymezeno v čl. 63 nařízení), tuto část diplomové práce velmi vítám jako výsledek zcela samostatné vědecké a tvůrčí práce autora. Pro lepší orientaci v navrhovaných pasážích by bylo bývalo vhodné změny zvýraznit.

Zúžení tématu na analýzu právní úpravy dohod o volbě soudu v nařízení Brusel I bis a Haagské úmluvě je s ohledem na rozsah diplomové práce zcela na místě. Bylo by na místě se též vypořádat s otázkou, zda a do jaké míry bude rovněž brána při prováděné analýze v úvahu speciální úprava prorogace ve vztazích, kde jedna ze stran je stranou slabší.

Předkládaná práce je dle mého názoru obsahově logicky členěna, jednotlivé kapitoly na sebe systematicky navazují. Autor vychází z metody deskriptivní, komparativní a analytické. Pozitivně je třeba hodnotit kapitolu 5, ve které autor předestírá své kritické názory na současnou úpravu prorogační dohody v nařízení Brusel I bis a u kritizovaných ustanovení přichází s návrhem jejich nového znění,

kteří by autorem zjištěné nedostatky mělo do budoucna vyřešit. Autor v diplomové práci prokázal schopnost se ve zvolené problematice orientovat.

Co se formální stránky týče, práce je zpracována na odpovídající stylistické úrovni. Je psána srozumitelně a až na drobnosti bez jazykových chyb a překlepů (např. str. 39: „To je omezením jejího význam, ...“). V některých formulacích je patrný cizojazyčný zdroj, např. na str. 31 „bude uznatelný“ či „uznatelnost“, případně určitá formulační neobratnost diplomanta: „jejich výklad může být mírný“ (str. 37), „souladnost řešení“ (str. 40). Autor pracoval s četnými zdroji, vychází rovněž z rozsáhlé zahraniční odborné literatury, což v oboru mezinárodního práva soukromého považuji za předpoklad úspěšného zpracování tématu diplomové práce. Ze seznamu literatury i rozsáhlého poznámkového aparátu je patrné, že se autor studiu zvoleného tématu poctivě věnoval. V některých částech práce (např. kapitola 2) lze autorovi vytknout, že většinu textu tvoří nepřímé citace, prakticky každou větu doprovází pozn. pod čarou. Práce by si i v těchto úvodních kapitolách zasloužila větší podíl původního textu autora. Z formálního hlediska nemám k předložené práci zásadních připomínek.

III. Případná další vyjádření k práci

Na str. 17 diplomant označuje vypuštění podmínky bydliště jedné ze stran prorogační dohody v nařízení Brusel Ibis za pozitivní změnu. Zajímalo by mě proč. Na str. 33 totiž autor naopak hovoří o obdobné situaci ve vztahu k Haagské úmluvě jako o zatěžování justičního systému spory, které ke státu nemají objektivní vazbu.

Na str. 18 diplomant uvádí, že otázka, zda je pro aplikaci nařízení nutná vazba na více členských států, byla vyřešena v nařízení Brusel Ibis možností uzavírat prorogační dohody bez ohledu na bydliště stran. Opět i zde by mne zajímalo proč.

Na str. 21 autor uvádí, že Brusel Ibis v čl. 25 určuje, že dohoda nemůže být neplatná z hlediska své „věcné platnosti.“ Toto konstatování byl autor měl vysvětlit.

Na str. 29 autor uvádí, že úprava čl. 33 je výlučná. Toto by si zasloužilo vysvětlení. Dále hovoří o doktríně reflexivního účinku, aniž by vysvětlil její podstatu. Zde by bylo na místě doplnění.

Na str. 34 diplomant uvádí ve vztahu k aplikační přednosti Haagské úmluvy dle čl. 67 nařízení Brusel I bis, že „to Soudní dvůr může změnit, protože je oprávněn Haagskou úmluvou závazně interpretovat.“ Toto by měl autor vysvětlit.

Na str. 36 by měl autor vysvětlit svou úvahu, že povinnost nezvoleného soudu dle čl. 6 Haagské úmluvy vede k tolerování paralelních řízení. Na téže straně hovoří o rozporu prorogační dohody s veřejným pořádkem – zde by mne zajímal nějaký konkrétní příklad.

Na str. 45 diplomant zachovává diskreční povahu v návrhu ustanovení čl. 33 i ve vztahu k prorogačním dohodám vůči třetím státům, zde se domnívám, že takové řešení dostatečně nezajistí právní jistotu stran, že rozhodovat bude pouze stranami zvolený soud.

IV. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Autor se v práci nezamýšlí nad důsledky brexitu ve vztahu ke zkoumané problematice. Důvodem je jistě i předepsaný rozsah kvalifikační práce, kterým byl autor limitován, přesto by se diplomant mohl nad touto otázkou zamyslet a vyjádřit se k ní při obhajobě diplomové práce.

V. Doporučení práce k obhajobě

Autor v práci prokázal schopnost samostatné práce a znalosti zpracovávané problematiky. Práci pokládám za způsobilou pro úspěšnou obhajobu.

VI. Navržený klasifikační stupeň

Práce splňuje cíle, které si diplomant předsevzal, vzhledem k výše uvedenému navrhuji předběžně navrhuji klasifikační stupeň velmi dobře, výsledek však bude záviset na obhajobě.

V Praze dne 13. července 2021

doc. JUDr. Mgr. Pfeiffer, Ph.D.